

Danmarks Apotekerforening

Analyse

20. maj 2020

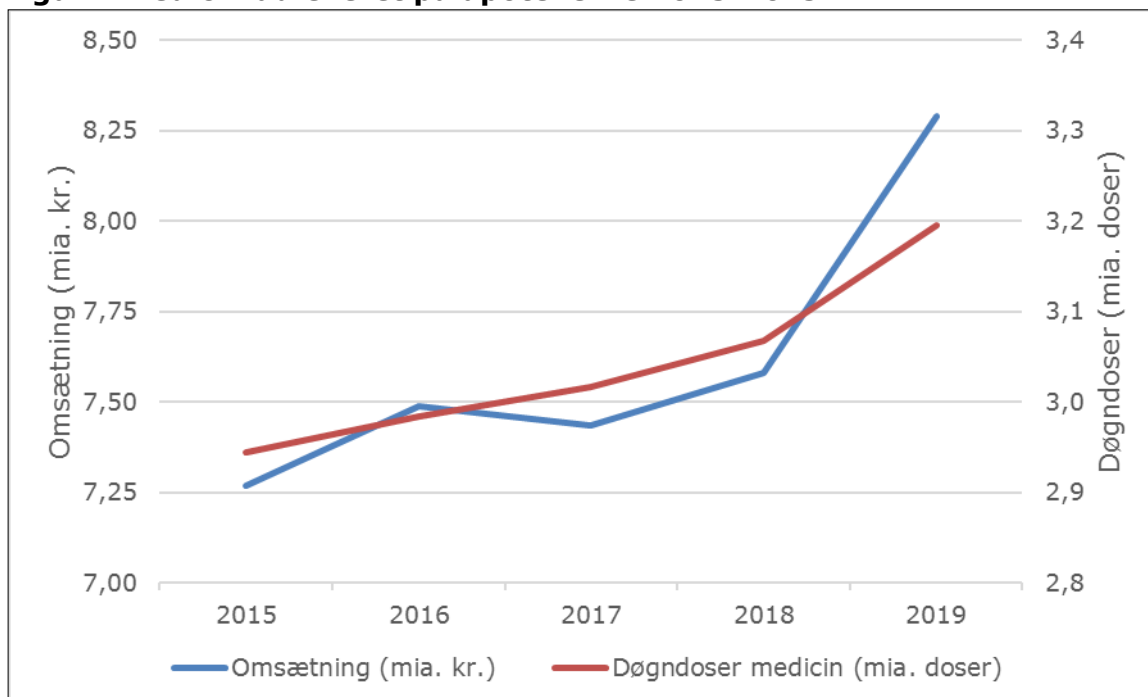
Danskernes medicinforbrug steg i 2019

Mængden af medicin, som blev udleveret på landets apoteker, steg med fire procent fra 2018 til 2019. Det er den største stigning i de seneste år. Stigningen er en stor del af forklaringen på, at danskernes udgifter til medicin købt på apotekerne steg med over seks procent i samme periode.

Danskerne købte mere medicin på landets apoteker i 2019 end i årene før. På apotekerne blev der således udleveret fire procent mere medicin (målt i døgndoser¹) i 2019 end i 2018. Det er den største stigning i flere år. Siden 2015 er forbruget generelt steget med mellem en og to procent årligt, jf. figur 1.

Medicinudgifterne, målt i kroner og øre, steg med over seks procent fra 2018 til 2019. Det skyldes, at der – foruden en stigning i mængden af medicin, der blev solgt – også har været en stigning på 1,6 procent i den gennemsnitlige pris på lægemidler fra 2018 til 2019. Dels er prisen på udvalgte lægemidler steget, dels er der sket et skift i retning af dyrere medicin blandt andet til behandling af diabetes og blodpropper.²

Figur 1 Medicin udleveret på apotekerne 2015-2019

Kilde: Dansk Lægemiddel Information samt Apotekerforeningens beregninger
 Note: Omsætningen er angivet i Apotekernes IndkøbsPris (AIP).

¹ En døgndosis (Defineret Døgn Dosis eller DDD) er en enhedsbetegnelse, der benyttes ved sammenlignende opgørelser af forbruget af lægemidler. En DDD er en statistisk måleenhed og afspejler ikke nødvendigvis den faktiske dosis, som gives til en patient på en bestemt indikation. DDD-værdien for et lægemiddelstof fastsættes af en ekspertgruppe fra Verdenssundhedsorganisationen WHO.

² Jf. <https://www.apotekerforeningen.dk/nyheder/pressemeddelelser/2020/medicinpriserne-steg-i-2019>.

Få lægemiddelgrupper driver væksten

Det er især lægemidler til hjerte- kredsløbssygdomme, som driver væksten i forbruget. Disse lægemidler står for over halvdelen af den samlede vækst i forbruget i 2019. Herunder er det i særlig grad gruppen af blodtrykslægemidler (C02,03,07,08 og 09), der er vokset. Disse lægemidler står for knap 40 procent af stigningen i det mængdemæssige forbrug af lægemidler i 2019, jf. tabel 1.

Tabel 1. Tre lægemiddelgrupper, som har størst andel i den samlede vækst

Lægemiddelgruppe	Andel af den samlede vækst i døgndoser
C – Hjerte og kredsløb	56 procent
Heraf blodtryksreducerende medicin (C02,C03, C07, C08 og C09)	39 procent
Heraf kolesterolsænkende lægemidler (C10)	18 procent
A – Fordøjelsesorganer og stofskifte	17 procent
Heraf lægemidler mod mavesyrerelaterede lidelser (A02)	11 procent
R – Respirationsorganer	13 procent
Heraf Antihistaminer (R06)	7 procent

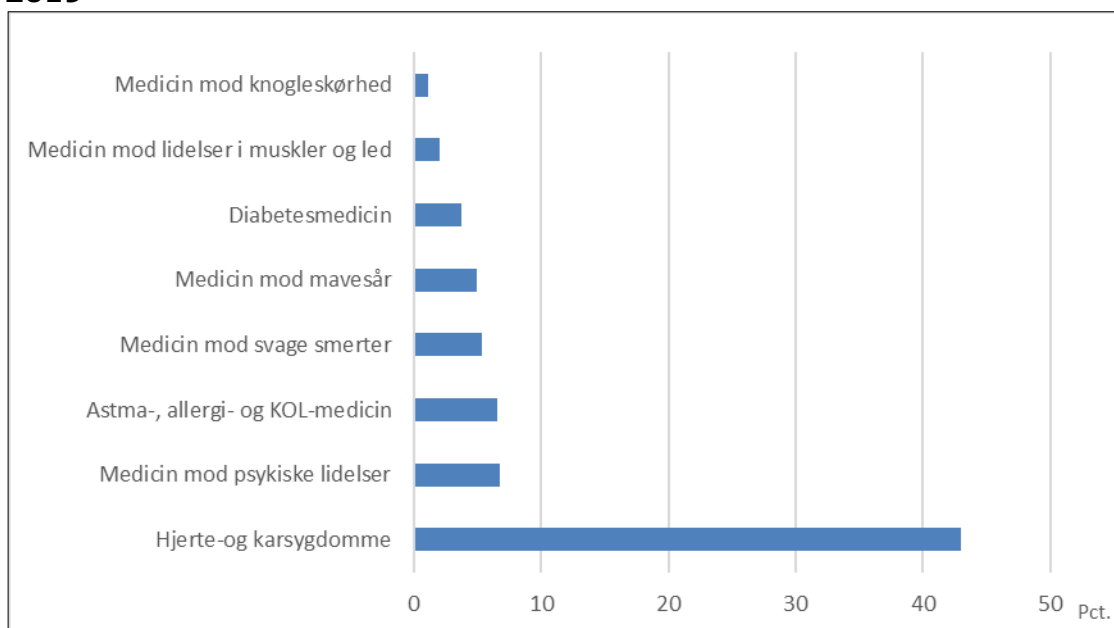
Kilde: Dansk Lægemiddel Information samt Apotekerforeningens beregninger

Som det fremgår af tabellen, skyldes det stigende forbrug også, at danskerne bruger mere antihistamin og medicin mod mavesyrerelaterede lidelser.

Medicin til behandling af folkesygdomme

Ser man isoleret på, hvilke lægemidler der blev udleveret på apotekerne i 2019, viser det, at 40 procent bruges til forebyggelse og behandling mod hjertekarsygdomme såsom forhøjet blodtryk, forhøjet kolesterol, blodpropper, hjertekrampe, hjertesvigt, hjerteklapsygdom og hjerterytmeforstyrrelse, jf. figur 2.

Figur 2. Folkesygdomme - andel af samlet medicinforbrug målt i døgndoser 2019

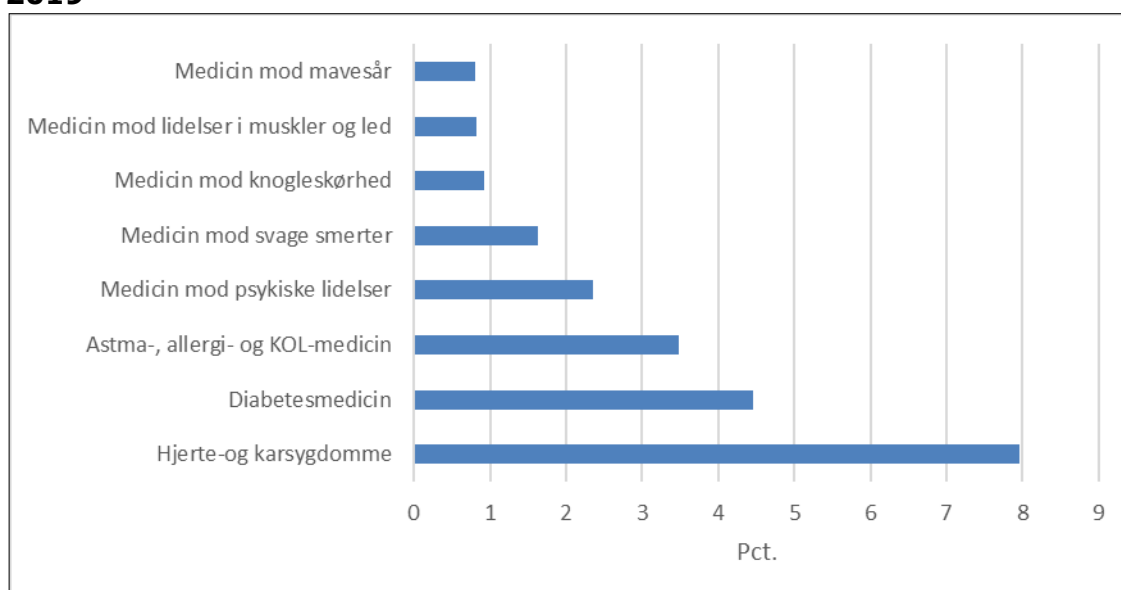

Kilde: Dansk Lægemiddel Information samt Apotekerforeningens beregninger

Som det fremgår af figur 2 ovenfor, fylder lægemidler til behandling af en række andre folkesygdomme også godt i danskernes medicinskabe. Medicin mod psykiske lidelser og medicin mod astma, allergi og KOL udgør hver 7 procent af danskernes medicinforbrug, mens medicin mod svage smerter og medicin mod mavesår mv. hver fylder 5 procent af medicinforbruget.

Folkesygdommene fylder imidlertid ikke så meget i danskernes budget, som de gør i medicinskabet. Som det fremgår af figur 3, der viser folkesygdommenes andel af de samlede udgifter til medicin købt på apoteket, udgør den medicinske behandling af hjertekarsygdommene 8 procent af danskernes samlede medicinudgifter, målt i kroner og øre. Diabetesmedicinen udgør 4,5 procent, mens astma- allergi- og KOL-medicin udgør 3,5 procent af de samlede udgifter.

Figur 3. Folkesygdomme - andel af samlede medicinudgifter målt i kroner 2019

Kilde: Dansk Lægemiddel Information samt Apotekerforeningens beregninger

Konkrete lægemidler

Ser man nærmere på de enkelte lægemidler, der udleveres på apoteket, er det fortsat hjertekarsygdomme, der fylder. Uanset om man opgør de udleverede lægemidler i antallet af døgndoser, omsætningen målt i kroner eller antal pakninger.

Ni ud af de ti mest udleverede lægemidler *målt i døgndoser* er målrettet hjertekarsygdomme. Det er kun det svagt smertestillende lægemiddel paracetamol, der skiller sig ud blandt de ti mest udleverede lægemidler på apoteket.

Tabel 2. Top 10 lægemidler udleveret på apotek, 2019 målt i døgndosis

	Millioner døgndoser	Ændring i forhold til 2018, pct.
Atorvastatin	217,9	15,3
Losartan	157,9	24,5
Amlodipin	156,8	5,7
Paracetamol	142,2	3,4
Ramipril	104,0	5,8
Simvastatin	101,2	-7,4
Acetylsalicylsyre	91,6	3,3
Furosemid	88,8	1,2
Enalapril	80,6	8,0
Bendroflumethiazid og kalium	70,9	8,5
I alt	1.211,9	7,6

Kilde: Dansk Lægemiddel Information samt Apotekerforeningens beregninger

Ser man på top ti lægemidler *fordelt på omsætning*, er det kun tre ud af ti lægemidler, der vedrører hjertekarsygdomme, jf. tabel 3. De to lægemidler, der har givet anledning til den største omsætning på apotekerne er rivaroxaban og apixaban, der anvendes til forebyggelse og behandling af blodpropper mv. Hertil kommer blodtryksmidlet losartan, som er det tiende mest udleverede lægemiddel på apotekerne målt i omsætning.

Tabel 3. Top 10 lægemidler udleveret på apotek, 2019 målt i omsætning

	Omsætning i millioner kroner	Ændring i forhold til 2018, pct.
Rivaroxaban	306,5	21,7
Apixaban	281,5	23,1
Paracetamol	193,3	4,5
Liraglutid	192,1	-22,8
Semaglutid	170,3	890,8
Methylphenidat	149,8	-2,4
Formoterol og budesonid	140,8	-10,4
Human papillomavirus*	132,3	44,2
Estradiol	128,9	5,7
Losartan	123,4	524,2
I alt	1.819,0	23,3

Kilde: Dansk Lægemiddel Information samt Apotekerforeningens beregninger

*) En del af vaccinerne i statistikken er ikke udleveret på apotekerne, men leveres direkte fra Statens Serum Institut til de praktiserende læger.

Note: Omsætningen er angivet i Apotekernes IndkøbsPris (AIP).

De øvrige lægemidler på denne top 10 bruges til behandling af type 2-diabetes (liraglutid og semaglutid), ADHD (methylphenidat), astma og KOL (formoterol og budesonid), HPV-vaccination (human papillomavirus) samt lindring af symptomer forbundet med overgangsalderen (estradiol).

To lægemidler skiller sig desuden ud fra mængden, da omsætningen er steget kraftigt fra 2018 til 2019: Omsætningen på diabetesmedicinen semaglutid er steget 890 procent, mens omsætningen på losartan er steget over 500 procent fra 2018 til 2019. For semaglutid er der tale om et nyt lægemiddel, der kom på markedet midt i

2018, og som delvist har taget over efter liraglutid, mens der for losartan især er tale om en stor prisstigning i forbindelse med leveringssvigt i andet halvår 2019.

Ser man på de ti mest udleverede lægemidler målt i antal pakninger, er det især de svage smertestillende lægemidler paracetamol og ibuprofen, der skiller sig ud, jf. tabel 4. I 2019 blev der udleveret henholdsvis 9,9 og 3,1 millioner pakninger af de to lægemidler.

Tabel 4. Top 10 lægemidler udleveret på apotek, 2019 målt i antal pakninger

	Mio. pakninger	Ændring i forhold til 2018, pct.
Paracetamol	9,9	0,9
Ibuprofen	3,1	9,7
Acetylsalicylsyre, komb. excl. psycholeptica	1,7	1,0
Metformin	1,5	3,8
Metoprolol	1,2	2,8
Losartan	1,1	17,1
Amlodipin	1,1	3,4
Atorvastatin	1,1	16,1
Xylometazolin	1,1	3,3
Pantoprazol	1,1	17,4
I alt	23,0	4,6

Kilde: Dansk Lægemiddel Information samt Apotekerforeningens beregninger

Blandt de øvrige lægemidler i top ti blev der udleveret mellem 1,1 og 1,7 millioner pakninger. Disse lægemidler bruges til behandling af diabetes (metformin), forhøjet kolesterol (atorvastatin), øvrige hjertekarsygdomme (metoprolol, losartan, amlodipin), forkølelse og bihulebetændelse (xylometazolin) samt mavesyrerelaterede lidelser (pantoprazol).

Cancermedicin og biologiske lægemidler koster 8 mia. kr.

Det er ikke kun på apoteket, danskerne får medicin. Ser man totalt på udgifterne til medicin på hele medicinmarkedet – det vil sige medicin, der er udleveret på apotekerne, på hospitalerne og i detailhandlen – skiller medicin mod cancer og immunsygdomme sig ud. I 2019 blev der således udleveret medicin til behandling af cancer og sygdomme i immunsystemet, herunder også biologiske gigtlægemidler mv., for 8 mia. kr., jf. tabel 5.

Tabel 5. Omsætning på udleveret medicin på hele medicinmarkedet (inklusive hospitaler), fordelt på de såkaldte ATC-grupper i 2019

	Omsætning i millioner kroner
A: Fordøjelse og stofskifte	1.969
B: Blod og bloddannende organer	2.197
C: Lægemidler til hjerte og kredsløb	771
D: Hudmidler	253
G: Kønshormoner, gynækologiske- og urinvejslægemidler	560
H: Hormoner til systemisk brug	529
J: Systemiske lægemidler mod infektionssygdomme	2.880
L: Cancermidler og lægemidler til immunsystemet	8.094
M: Muskler, led og knogler	569
N: Nervesystemet	2.397
P: Parasitmidler	61
R: Åndedrætsorganer	1.731
S: Sansorganer	951
V: Diverse lægemidler	257
Alle ATC-grupper	23.220

Kilde: Dansk Lægemiddel Information samt Apotekerforeningens beregninger

Note: Omsætningen er angivet i Apotekernes IndkøbsPris (AIP), dvs. før fradrag af sygehusenes Amgrosrabatter.